

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabitu la espeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabitu este pre anu 7 fl. v. n. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 65.

ANULU XXIII.

Sabitu 17/29 Augustu 1875.

tru celelalte párti ale Transilvaniei sf pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. éra pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri stárine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâ'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Astadi s'a celebratu in biseric'a nóstra din cetate servitiu ddiescu solemnu pentru onomastic'a Escel. Sele Présantitulu P. Archieppu si Metroplitu *Mironu Romanulu*.

„Pesti Napló“ si sassii.

Este lucru de mirare, ca conceptatiunii nostri sasi dupa atatea esperintie, sedusi de momentu, facu demonstratiuni, cari ori cum le amu considerá, aducu numai dauna patriei comune. Déca au statoritu ei in seclulu alu 17. ca se serbeze in fia care anu invingerea principelui Michaiu la Mirasleu, tréca duca-se, pentru ca au fostu in seclulu alu 17 lea. Astadi in sa a cochetá, ignorandu referintiele patriei nóstre, cu imperiulu germanu si inca intr'unu modu demonstrativu, se pare totusi celu putinu imprudentu si se intielege, ca astfelu de imprudentia nu póte consolidá dorit'a apropiare a factoriloru tiei spre o conlucrare armonica. De aceea pre noi nu ne surprinde indignatiunea lui „Pesti Naplo“ dela 24 Augustu a. c. Nr. 192, pentruca reuniunile sasesci, adunate in vér'a acést'a la Cohalmu, trimitu „salutárele fratiesci“, cá din partea tienuturiloru sasesci si a nemtiloru Transilvaniei la desvelirea monumentulu lui Hermanu (Arminiu).

Pentru cá sa cunósca si publiculu nostru indignatiunea, cárei s'a datu espressionu in jurnalulu citatu, reproducemu in traducere articululu acelu'a supra scrisu „Budapest'a 23 Augustu“ :

„In dilele acestea s'a serbatu dóue festivitati mari nationali. Un'a pre inaltimile padurei Teutoburgulu de cátra natiunea nemtiésca, alt'a pre teritoriulu Ungariei de catra natiunea unгурésca. Nemtii serbara memori'a lui Arminiu, cáru prin viclenia si tradare i succese a prinde odata in cursa pre legiunile romane, pururea invingátorie, unгурii serbara memori'a St. Ioru rege, a primulu rege crestinu, carele a introdusu in sinulu civilizatiunei crestine pre magiari, si pre toti cáti locuiau intre Carpati si Adri'a. Cumetrii nostri sasi din Transilvani'a suntu cam de siese sute de ani cetatieni in Ungari'a. Succesorii acelu rege santu, lé dederu patria cándu nu avéu; le dederu possessiune, cándu rataceu fára de possessiune, le dederu drepturi si bunuri, de cari in alte partu nu se bucurau nici ei nici confratii loru de aceea si origine; le dederu institutiuni, cari le garantara libertatea civila si a consciintiei, limb'a si moravurile, li dederu in fine scutu contr'a turciloru, tatariloru, moscovitoru si nemtiloru. Nimic'a nu s'aru fi parutu mai siguru, decátu ca si cumetrii nostri sasi, cándu serbéza natiunea St. Stefanu festivitátea ei 'si voru aduce aminte de trecutulu si viitoriulu, care-i léga de noi si ca voru participá si ei la o astfelu de festivitátea.

„Dar, ei au participatu! nemtii Transilvaniei adunati din tóte tienuturile tiei sasesci la Cohalmu trimitu representantiloru poporulu celui mare nemtiésca, adunatu la desvelirea monumentulu lui Herman, salutarea loru fratiesca. Asiá dara este o tíera sasésca (szász föld); si sassii numai suntu sasi, ci nemti ai Transilvaniei; si ei suntu adunati la Cohalmu spre a da espressionu salutarei fratiesci! tíer'a loru propria, natiunea loru propria si festivitátea acestei natiuni este pentru

ei atat'a catu nimic'a. De santulu Stefanu nici ca voru se audia ceva; santulu loru se chiama Herman si fratii loru suntu cei ce se aduna in onórea lui Herman. Pana acum cunoscému una fundu regescu; acum voiescu cumetrii nostri sasi se ne instruiésca dându-ne o geografia nóua nationale. Nu Transilvani'a, nu Ungari'a, nu mai multu fundu regescu, nu fundu sasescu, ba si mai expresivu, „tíera sasésca“ se chiama acei una suta cincidiéci mii ómeni colo in mijloculu unu 1/2 milionu magiari, secui si románi. — Asiá cugetati onorati cumetrii sasesci! si asiá sa 'ncepemu cánteculu celu vechiu de nou! festivitátea monumentulu lui Herman este tocm'a cea mai buna ocaziune. Si Herman s'a indésatu in curtea si binefacerele celoru mari ai Romei si multiemit'a a fostu Teotoburgulu. In adeveru minunatu umoru au cei adunati la Cohalmu.

„Sa nu dámu inse prea mare insemnatate lucrulu; nu merita. Cumetrii sasi duca-se si planga-se, fabrice in vecinatate la suspiciunári contr'a patriei loru proprie; tiranizeze pre románii intre cari locuescu, germanizeze pre magiari, secui si ciangai, cari impartu cu ei pamentulu patriei rescumperatu cu crunta lupta, — cáci pentru tóte acestea nu vomu créa o „cestiune sasésca“ numai in hatirulu ochiloru frumos ai cumetiloru sasi. Nu, acést'a dieu nu vomu face, cestiunea ce ne sta inainte, nu e altu ce-va decátu o cestiune de ordine, de administratiune si de justitia. Noi nu voimu sa mancámu pre cumetrii sasi. Nici pána acum nu i-amu mancatu si nu-i vomu mancá nici in viitoriu. Ba nici nu-i vomu lasá prada concetatiuniloru de limb'a romana, dara nici pre acést'a loru si cu atátu mai putien pre magiari si secui.

„Regimulu unгурescu a facutu la tempulu seu o mare eróre. Nu dóra pentru aceea, pentru ca au estinsu planulu seu de arondare si preste jurisdicțiunile fundulu regescu, si pentru ca nu a acceleratu inaintea legislatiunei inainte de tóte regularea referintieloru teritoriale. Nu erá de lipsa a se asterne planulu de arondare alu fundulu regescu deodata cu alu celoru-lalte párti si prin acést'a a dá ocaziune, ca cumetrii sasi castigandu tempu sa se incerce a umflá lucrulu si a-lu cresce la „o cestiune sasésca“. Cu domni acést'a trebuie omulu cá in tempulu celu mai scurtu si inainte de tóte iute sa o sferisésca. Nu asiá precum aru meritá passiunile loru (szenvédélyeik) si perfidi'a loru, ci asiá dupa cum ceru interesele administratiunei si justitiei unu statu unitariu. In fundulu regescu cumetrii sasi facu o mare minoritate. Ei nu constitue nici tertialitatea locuitorimei. Nu este de lipsa nici orientarea dupa gustulu loru nici apesarea loru. Nu ei suntu acei'a pentru a cároru existintia trebuie ingrigitu in prim'a linia. Inainte de tóte este de a se considerá statulu si in lini'a a dóu'a si a trei'a majoritatea. Se intielege statulu unгурescu. Despre acést'a nu discutámu.

„Déca voiescu cumetrii sasesci a jocá o rola in cestiuni de rangulu alu doilea in majoritate, este tréb'a loru.

„Pána acum n'a fostu asiá. Pána acum cumetru sasu au fostu copilulu celu adevératu, si magiarulu si románulu copilulu vitregu. Déca erá vorba de drumuri de feru, de tribunale, de privilegii séu favoruri: sasulu erá la

indemána. Erá inse vorb'a de a aperi tíer'a, de a purtá sarcinele cele grele ale aperierei si de a suportá sacrificii: atunci erá magiarulu, secuulu la indemána*). Libertatea este aci, egalitatea trebuie sa o créamu. Ea lipsesce inca numai in fundulu reg.**) Pána atunci nu se póte desvoltá sentiulu de fratietate la cumetrii sasi, pentru ca privilegiulu sasescu umple busunariulu sasulu si golesce busunariulu magiarulu si alu románulu. Le place loru rol'a acést'a ne place si nóue contrariulu. Universitatea sasésca nu este de nici o lipsa. Ce este alu loru, impartá si intre sine; ce este alu statulu iá-'si statulu. Sub titulu justitiei si administratiunei au primitu ei multe bunuri dela statu, acum inse nu mai este nici decum de lipsa cá statulu sa sucumbe sub spesele justitiei, iéra de alta parte sa se ingrasie o mána de cumetrii sasesci din colosale donatiuni de statu, fára a dá cui-va vre-o socotéla.

Inainte cu 25 ani au prezentatu sassii lui Haynau pre o tipsia de argintu constitutiunile, privilegiile si pre-reservatele loru. Acum le pretinde pre acestea dela densii civilizatiunea si libertatea comuna. A le daru pre acestea astadi nu mai suntemu in stare. Cándu amu organizatu jurisdicțiunile n'amu dispusu si asupr'a fundulu regescu. Noi amu disu, va fi bine sa dispunemu asupr'a acéstui'a deosebitu. Pána astadi nu s'a facutu nimic'a. Cándu amu regulatu referintiele urbariali amu lasatu din lege Talmaciulu si Salistea la o parte, numai cá sa nu le facemu cumetiloru sasi vr'o superare. Cándu regimulu a venit cu regularea teritoriulu, ei cerura iérasu ce-va estr'a dela regimulu, dela diéta, dela Augsburgu si dela Teotoburgu. Intr'aceea continuara cu tóta diliginti'a a germanisá. Tribunalele loru pertractau nemtiesce cu magiari, secui si ciangai, si le dau resolutiuni nemtiesci. Populatiunei magiare din Sacele i traducéu pána si emisele ministeriali nemtiesce, numai cá sa nu le espedeze in limb'a magiara. Si acum intre cele 20 tribunale sterse nici unulu nu este de ale loru. Directiunea acést'a sa nu se mai continue. Spiritulu libertátiei dela 1848 trebuie se petrunda odata si unghiurile celoru párti a Transilvaniei, cari le numimu fundu regescu. „Fiat justitia.“

*) Despre rescól'a din Bosni'a au strabatutu in publicitate sciri fórté varie si vage. Dintre aceste amintimu telegramulu celu mai nou, care afla sorgintele rescólei din Bosni'a in cei „200 serbi armati“, cari au debarcatu din náile de comérciu austriace. E unu lucru notoricu, déca insurectiunea s'au desvoltatu in giurulu orasiulu Baniáluca, care e celu mai impopulatu orasiu din Bosni'a, cu unu impregiuru fórté fertilu. Baniáluca are o poporatiune turcésca fórté numerosa.

„Obzor“ ni spune, ca la 500 insurgenti s'au concentratu in muntele „Baljaplanina“, si au hotaritu sa atace Costainic'a turcésca. In muntele Balja pórtá comand'a unu „Peci“, conducatoriulu insurectiunei din 1858, care a

*) Románulu i-a remasu autorulu in péna. Traducatoriulu.

**) In privinti'a acést'a fundulu regescu mai n'are margini, pentru ca dupa egalitatea de pána acum, aru cadé multi in ispita de a tiené teritoriulu Ungariei intregu de fundu regescu, cu deosebire ca fára sasi. Trad.

fostu mai multi ani incarceratu in Constantinopole, de unde fugindu a intratu in armat'a serbéscá. Insurgentii din Costainic'a suntu comandati de Iovan Zec si cei din valea Unna de Marco Kukrica. Beíulu Krk-Srdar fu omoritu de insurgenti, turcii inca au chinuitu in modu barbaru pre preotulu grecescu din Costainic'a turcésca si l'au aruncatu in temnitia. Nerusinarea turciloru merge asiá de departe, cátu doi turci trecura pre teritoriu austriacu persecutandu si maltratandu pre fugari.

Crestinii din Erzegovin'a ducu lipsa de munitiunea trebuinciósa. Ei dau in Costainic'a unu galbinu pre unu puntu pulbere de pusca, dara totu nu capeta.

De pre campulu insurectiunei.

Pre cándu o parte a corpulu insurgentiloru, care e statiunatu in Popovopolje si pre muntii vecini, merge spre Dubravic'a spre a se incaerá cu trupele debarcate la Kleck, sosescu acum sciri mai dese din partea nordica a Muntenegrulu. Dela incursiunea celoru 2000 muntenegreni condusi de vodii Zimonici, Petrovici si Alexis Nicsic in platoulu de Gacko, se succedu incaeraturele un'a dupa alt'a, dara cele mai multe dintre aceste nu suntu de insemnatate decisiva.

Insurgentii cari operau la frontariile Muntenegrulu avéu sa ocupe inainte de tóte passulu Duga de lungime de unu milu, spre a impededá ori-ce impreunare a inimiciloru. Insusi Nicsic, a cárei castelu slabu e ocupatu de o garnisóna turcésca, fu recunoscuta de unu despartimentu de muntenegreni, restulu inse strabatú prin pasulu numitu, spre a intrá prelánga Cristac in tíer'a muntósa de Gacko.

Suntu putiene detaiuri despre acést'a invasiune a muntenegreniloru, dara impregiurarea, ca invasorii trecendu preste Duga au facutu dóue miscári de atacu, un'a cátra Goranica-tanga Piva, si alt'a cátra Metochia loculu principalu alu platoului de Gacko, ne dovedesce ca lovitura s'a esecutatu cu o rutina militaria. De se va adevér, ca a eruptu rescól'a si in Foca si Vissegradu, atunci platoulu de Gacko cu Metochia devine vét'r'a principale a miscárei din Erzegovin'a. Prin valea Raselic'a s'a restabilitu spre nordvestu impreunarea cu corpulu Ljubobratu prelánga Nevesinie, pre cándu muntii din Zagoni'a, Cumos si Marine, facu imposibilu invasiunea trupeloru de spre nordu. Cu deosebire muntii de Marine suntu cunoscuti de nepracticabili prin abisurile cele imense si gropile cele multe, numai o cale pre o dunga de munte duce in valea Neretva.

Rescól'a in partile aceste nu se va puté alterá, pentruca castelulu din Nicsits, de care amintiramu ca e ocupatu de o mica garnisóna turcésca, nu capeta sucursu si este isolatu de Trebinje. Din Niksics pána in Bilek care e situatu pre unu platou fórté selbatecu e liniste in momentu. Muntii inalti de Baniani suntu unu complexu, preste care cu anevioia poti trece, dara raporturile din Grahovo suntu nelinistitorie. Acestu orasiu totu-déun'a a fostu statiunea predestinata de invasiune a „cetelorú“ muntenegrene, elu este o pórtá creata de natura pentru eruptiunea din muntii negri in valea Trebencica si de aceea va surprinde putien scirea colportata de vr'o cáte-va septamáni, ca muntenegrenii se

silescu necurmatu sa tréca munitiuni din Cetinje la Grahovo, mai alesu pre celu ce cunósce luptele aceste intre turci si cernagordi din epocile trecute. Preste Grahovo au trecut acelu trupe muntenegrene, cari au luat parte la recunóscrea Trebiniei. Avévoru aceste incidente unu avantaju siguru pentru caus'a erzegovineniloru, nu putemu sci cu positivitáte. Cadiendu mai tempuriu séu mai tardiu positiunile din Nevesinje, Liubinje Dubovica si Metochi'a, lupt'a la iruntariile Muntenegrului se va reduce la unele tiralerii neinsemnate. Debarcarea trupeloru la Klek a determinatu pre comandantulu de artileria *Hubmayr*, se mérga din Trebinie in *Zubci*, spre a resculá poporulu de acolo si a preveni astu-feliu pericululu unei debarcári de trupe turcesci in enclav'a *Sutorina*. Trebinje cu greu va cadé. Déca trupele debarcate voru puté fortiá pasurile de Dubravica, unde stau despartiemintele corpului *Stasic* atunci acele se voru concentrá in Popovopolje spre a deblocá Trebinia.

Scirile din Foca, Vlevlje si Tripolje (in Erzegovin'a orientale) suntu nelinistitórie. Colasin e in fapta in mánile muntenegreniloru si cele mai multe sentinele dintre Plevelje si Sienica suntu parasite de turci, spre a se concentrá in locul din urma. Déca comand'a trupeloru nu va tramite curendu trupe preste Novibazar, pasurile la Sienic'a cu greu se voru puté trece.

Manifestulu insurgentiloru din Erzegovin'a.

„Conducatorií actiunei din Erzegovin'a au datu urmatoriulu manifestu:

Cine nu cunósce din propri'a vedere barbari'a turcesca, cine nu au vedutu cu ochii sei suferintiele si torturele poporatiunei crestine din Turci'a, acel'a nici pre departe nu-si póte face o idea, ca ce este unu raia, o *faptura muta sub rangulu animalului* séu o specie de ómeni, cari suntu nascuti pentru *slavia eterna*, si cari au venitu pre lume cu blastemulu, de a fi unu raia.

Neaperatu poporulu acest'a nu e decátu unu ramu din marele si numerosulu poporu slavu, dara celu mai nefericitu ramu, ramulu serbo-bulgaricu, care tragana necurmatu acést'a esistintia miserabila spre rusinea seclului nostru luminatu, pre cându popórele frati prosperéza si au ajunsu in parte dejá la o desvoltare stralu-

cita. E unica si inspaimentatória négr'a fatalitate ce persecuta atátu de greu acést'a parte a poporului serbescu. Si togm'a atátu de inesorabilu e acestu destinu crudu, pentru ca chiaru si popórele inrudite prin sange si credintia se intorcu dela aceste raiiale proscrise, in locu de a li dá mána de ajutoriu si scapare, pre cându altor natiiu straine le dau ajutoriu si scutu (Russi'a). S'aru poté dice, ca plansorile nóstre, tiepetele nóstre de dorere nu au strabatutu pâna la urechile fratiloru nostri fericiți, ca ei nu cunoscú miseri'a, in care langedimu, si de acea nice se intereséza de noi.

Dara s'a vorbitu dejá destulu despre acést'a, s'au scrisu tomuri asupr'a suferintiloru nóstre si sangele nostru a cursu in abundantia. Avisati la propriulu loru ajutoriu raiialele au decisu sa se lupte séu sa cada pâna la celu din urma barbatu; dreptu acea noi, subscriisii conducatori (glavari) ai poporului luptatoriu emanámu proclamatiunea acést'a mai întâiu cátra toti fratii nostri din tierile turcesci, cari asemenea cu noi gemu intr'o sclavia nesuportabila, cá sa se rescóle, sa impreune armele loru cu ale nóstre, spre a dobandí ce ne va dá Ddieu si noroculu eroiloru (sto bog da i sreca junacka—). E mai bine pentru ori si care din noi sa murimu, decátu sa traimu mai departe, cum amu traitu pâna acum.

Ne rogámu de Serbi'a si de Muntenegru sa ne dea ajutoriulu loru. Ce facu ei pentru noi, facu si pentru ei si pentru viitoriulu loru. Mai departe rogámu pre toti cei-lalti slavi, ori unde voru fi, sa ne ajute, cá sa se póta dice cátu de curendu: *A fostu odata o raia turcesca.*

In genere ceremu ajutoriu dela fia-cine, *fára diferintia, de credintia si de natiunalitate*, dela fia-care omu onestu care pretiuesce libertatea si stiméza dreptulu.

In sperantia, ca rogárele nóstre nu voru remané fára resultatu si ca ni va veni ajutoriu de ajunsu dela *ómeni onesti din lumea larga*, asteptámu *ajutoriulu grabnicu pre campulu de batalia.*

In Erzegovin'a, 19 Iuliu y. 1875 Sofronije *Spremo* igumenulu monastirei *Zavala*, Diordie *Radulovicu* de Mostar Vucko *Vuketici*, Dioko Diurtovici din muntii de Trebinie. Mich. *Gutici Tripko Grubacici* de Nevesinje, Mujo *Brstina* din cerculu *Stolacu*.”

romána cu patru vestale spre paz'a focului romanismului.

Teritoriulu Sinaei se incepe cu o frumósá casa ce-si cladesce Colonelulu Costescu.

Dupa acést'a vine cas'a generalului Florescu care este o mica capod'opera a constructorului Berthon. Dupa acést'a casarm'a care se cladesce pentru o compania. Dupa acést'a, unu stabilimentu de bái in care se voru putea face bái calde si reci cum si dusi. Apoi unu hotelu mare fórté incapetoriu, care se sfersiesce vér'a acést'a. Apoi minunatulu chaletu alu lui Beizadea Mitica, in care au incaputu estu tempu patru familii care forméza famili'a sea. Apoi, otelulu Sinaei, fórté incapetoriu si totu-déun'a plinu. Apoi, unu pavilionu, câte-va hanuri. — Prea curendu, Beizadea Mitica, spre folosulu eforiei spitaluriloru, spre infrumsetiare, spre utilitate, spre intinderea orasielului Sinaei, va face dóne-spre-diece case mici, pentru familii deosebite, incungiurata fia-care de curte separata si cu cele necesarie spre locuirea unei familii.

Locuri suntu multe cumperate pre aci de cátra persóne cu dare de mána, care aru puté sa-si faca case frumóse, dara nu s'au grabitu inca sa si le faca.

Astu-feliu Sinaei, care pâna acum patru ani nu erá nimicu mai multu decátu o pustietate cu monastirea ei

Cetimu in „le Courier d'Orient“ dela 13 Agustu:

Fortiele militare europene.

Amu reprodustu, indata ce aparéu nesce interesanti articuli de statistica asupr'a fortieloru militare ale diferiteloru puteri, publicati de diurnalulu „le XIX Siécle.“ Acestu diurnalu 'si complectéza astadi aceste studii facendu sa resara intr'unu tablou principiele generale admise de fia-care natiune pentru organisarea armatei sele, si rezultatele ce ele au datu. Reproducemu si acestu din urma articulu in care se afla intrunite nisce date interesante asupr'a fortieloru militare ale Europei.

„Puterile cele mari continentale, adeca Germani'a, Austri'a, Franci'a, Itali'a si Russi'a au tóte o stare militaria care póte fi considerata cá maximum silintieloru loru. Se scie in urm'a cároru evenimente au fostu nevoite aceste puteri sa dea o asiá mare desvoltare fortieloru loru armate, si nimeni nu póte prevedé cátu tempu va durá o asemenea situatiune. Printre aceste puteri mari, Germani'a, Austri'a, Franci'a si Prussi'a au admisu si aplica principiulu servitiului militar obligatoriu si personalu: ele au dara armatele cele mai solidu constituite, fiinduca acestea cuprindu individe care apartienu la tóte clasele societátiei.

„Cátu despre Itali'a, ea n'a pututu sa invinga inca resistintiele de totu feliulu care s'au opusu la introducerea aceluia'si principiu in institutiunile sele; ea are dara o armata mai inferióra celoru-a-lalte natiuni, din punctulu de vedere moralu bine intielesu. Angli'a, in fine este singur'a putere mare care recrutéza soldatii sei dupa vechile obiceiuri, adeca nici chiaru dupa apeluri, ci prin inrolári voluntare, intr'unu modu cu totulu diferitu.

„Armat'a angla are calitáti serióse. Ea a aretatu ce pretiuesce pre tempulu cându celelalte armate erau compuse cá si dens'a. Nimicu nu ne probéza, ca la casu de resbelu cu o natiune a cárei armata este recrutata pre principiulu servitiului obligatoriu si personalu, armat'a angla va fi in stare sa si sustiena reputatiunea sea: din contra, infrangerile suferite de armat'a austriaca si de armat'a francesa in lupt'a loru contr'a armatei prusiane esentialminte natiunale, pare ca dau preponderanti'a sistemului de recrutare adoptatu spre compunerea acesteia.

pre unu délu ale cárei odaitie se surpau din anu in anu de tóte pártile, este astadi o intalnire de véra a elitei societáti romane, si va deveni prea curendu póte un'a din intalnirile de véra ale Europei.

Astu-feliu prospera lucrurile pre unde trece mán'a lui Beizade'a Mitica. Astu-feliu, sub administratiunea acestui barbatu eminentu, starutoriu si economu, inflorescu tóte.

Numele Beizadea Mitica se va inscrie si in Sinaei, precum este inscriu in Panteleimonu, in Coltiea, in Asilulu Elisabet'a Dómn'a, etc.

Societatea Sinaei estu tempu in lun'a lui Iuliu, afara de ocolulu monastirei care este cerculu lui Voda si alu dómnei, a fostu compusa din Beizadea Mitica cu principés'a sea, cu sócr'a sea, cu ficele sele, cu ginerii sei, cu nepoti si nepóte, in care grupa se distinge principés'a Mari'a, Madame de Herz, cu o frumsetie plina pre o talie svelta si marétia, cu unu spiritu afabilu, cu unu caracteru poeticu.

Apoi veduv'a principés'a a lui Beizade'a Scarlatu cu nobil'a sea infatisare si conversatiune. Dómn'a Nicolae Lahovari, infatigabila si spirituosá. Marquis'a d' Aubépine cu tóta elegantia parasiana si cu conversatiunea sea sciintifica. Dómn'a si Domnulu Theodori, cu guvernanti'a ficeloru lor; d. dr. Theodori, pianistulu emi-

Eata acum care suntu fortiele ce puterile cele mari ale Europei aru puté sa puna in linia in casu cându lupt'a aru deveni generala.

Germani'a. — Armat'a germana póte sa mobilizeze 22 corpuri de armata de câte 40,000 ómeni fia-care, ceea ce dá aprópe 900,000 soldati de intái'a linia. La spatele acestor'a, suntu rezervele cu totulu gat'a care contienu aprópe 500,000 ómeni, dintre cari multi suntu instruiti. In a trei'a linie, vine landwehrulu care este tare de 600,000 ómeni celu putienu si care este pre deplinu organisatu incátu sa póta formá brigade, divisiuni si corpuri de armata capabile, nu numai de a face resbelulu pre teritoriulu germanu séu de a aperá spatele trupeloru active cum se facea erórea sa se créda mai de tóta lumea, ci si de a ranforsá trupele de campanie si de a participá la resbelu in prim'a linia.

Acelu rol de aperare teritoriale nu mai apartiene esclusivamente landwehrului; elu s'a rezervatu landsturmului, care nu erá organisatu altadata, si care acum contiene 450 batalióne indata mobilisabile si a cároru fortia numerica este imposibilu sa o dea cine-va intr'unu modu aprosimativu.

Angli'a. — Angli'a nu aru puté sa dispuna de mai multu de 130,000 ómeni cari sa ia parte la o lupta pre continentulu europénu: acést'a este maximumu fortieloru ce ea este in stare sa puna in prim'a linia; de-si nu prea este probabilu ca aru fi in stare sa-lu ajunga. Ea nu are trupe ofensive de a dóu'a linia. Déca aru fi atacata pre teritoriulu ei, aru puté cu tóte acestea sa dispuna de o massa de 350,000 ómeni aprópe, procurati de militie si de corpurile voluntarie.

Austro-Ungari'a. — Armat'a austro-ungara póte sa fia ridicata la efectivulu de 800,000 ómeni pre picioru de resbelu. Contiene 13 corpuri de armata. Observandu in sa fia-care din aceste corpuri de armata este de 3 divisiuni, ea are in realitate forti'a a 20 corpuri de armata. Cu tóte acestea trebuie sa adaugámu ca printre trupele active suntu soldati a cároru instructiune nu este de cátu începuta si cari trebuie tinuti inca cátu-v'a timpu in deposite mai nainte d'a fi intrebuintiati.

La spatele acestei armate de prim'a linia, vine landwehrulu si mai alesu honvedii unguri: acést'a este o trupa escelenta, fórté bine organisa-

mentu, care incanta societatea cu avirliturile lui armonióse pe piano, in music'a clasica in care, câte odata 'lu acompaniaza cu manile ei fiic'a talentu a modestei sigentilei d-na Theodori. Apoi Doctorulu Popescu cu Dómn'a sea, adusu de Beizade Mitica. Apoi cáti-va juni cari facu cure aci. Apoi, Redactorulu *Pressei*, d. Soimescu. Apoi, cei cari vinu si se ducu pe tóta diu'a: Ministri, ingineri ai drumului de feru, etc. etc.

Duminec'a, Mari'a Sea Voda si Mari'a Sea Dómn'a cu tóte domnisórele séle de onóre mergu la bisericu cu toti adjutantii si ofitieri de serviciu. Tóta societatea din vale merge la bisericu si tierancele, in vestimente de serbatóre, de prin satele vecine, vinu la bisericu unde da exemple de pietate gratiós'a nóstra Suverana in costumu nationalu.

Apoi, music'a cánta in pavilionulu din gradin'a hotelului in giurulu carei'a se forméza hore si dantiuri natiunale, pareedu reflectiuni ale horei din galeriile de susu, in care se vedu prinse Dómn'a cu Domnisórele si cu ómenii casei domnesci.

Apoi, hor'a care a remasu proverbiale a lui Beizade'a Mitica cu lautari in préjm'a *chaletului* seu, inchee duminec'a septamanei.

Cesaru Bolliacu

FOISIÓRA.

Sinaei.

(Din „Tr. Carp.“)

(Fine.)

Pe Vod'a 'lu vede ori-cine aci, fara formalitati; si vorbesce cu aceea-si afabilitate si cu acela-si interesu si cu celu in zeghe alba cá si cu senatori, cá si cu ministri.

In tóta diminéti'a, de la 8 óre pana la 11, strabate muntii din preajma singuru numai cu gândirile sele.

Muzic'a militaria care este aci de cându au venitu Mariile Loru, n'a cântatu inca pâna Duminec'a trecuta nici la mésa, nici macaru cum, respectandu-se doliulu Domnisórei Romalo, una din domnisórele de onóre ale Marii Séle Dómnei care pórtá doliulu dupa perderea merituosului seu parinte, catra care Camer'a Legislativa a Romaniei si-a facutu pe deplinu datori'a.

Spuseiu acést'a, pentru cá sa dau mesur'a delicatetiei inascuta in Mari'a Sea Voda si in Mari'a Sea Dómn'a.

Vediendu cine-va pre Dómn'a si aceste patru gentile fiice in ii si in fote pre balcónele incungiurate de muntii si bradi, le-arú dice Orcade, arú dice, cele patru Vestele create de Num'a in giurulu Vestei, arú dice, Vest'a

ta dotata de cu spiritul remarcabilu si a carei intrevinere aru putea fi fórte eficace. Honvedii contienu 300,000 ómenii; totu atáti'a suntu si in landwehrlu transleitanu, Cátu despre landsturm, elu nu se constituie de cátu la casu de necesitate.

Francia. — Francia póte sa pue in linie 19 corpuri de armata, a cároru fortia totale este de 750,000 pâna la 800,000 ómenii. Acésta întâie linie póte sa fia ranforsata cu cele patru ale reservei, alu cároru numeru este mai egalu cu acél'a alu trupeloru active. Vine apoi armat'a teritoriale, evaluata la 600,000 ómenii, care este organizata, gat'a sa ocupe puncturile strategice necesarii actiunei trupeloru de campanie, din care inse o va trebui sa fia intrebuintiata la ocuparea si aperarea Algeriei.

In celu de pre urma rendu este in fine reserv'a armatei teritoriale, care nu este inca organizata si alu cárei efectivu este aproximativu acela si alu armatei teritoriale.

Italia. — Cátu despre Itali'a, ea póte se presinte in prim'a linie 10 corpuri de armata contienendu aprópe 400,000 ómeni, atátu din armat'a activa cátu si din reserva.

La spatele întâiei linii, vine militi'a provinciale, alu cárei efectivu este de aprópe 200,000 ómenii si care este impartita dupa districte militare. Sistemulu ridicarii in massa nu este profesatu in regatul Italiei: in casu de invasiune a teritoriului nationalu de cátra o armata inamica, aperarea nefiindu organizata intr'unu modu solidu, este de temutu, prin urmare ca vechile discordii intestine sa nu reapara si sa vie sa mai maréscu pericolu

Russi'a. — Armat'a ruséscu, póte, dupa cum se scie, sa ajunga la efectivulu de 1,400,000 soldati de trupe de campanie, adeca inumerându-se armata permanenta si reservele. Dér, in casulu cându Rusi'a aru luá parte la unu resbelu european, ocupatiunea Caucaziei si a provintieloru séle asiaticu aru imobilisá aprópe 300,000 ómenii. Armat'a de a doua linie este format'a din militie; acést'a a carei fortia trebuie sa fia celu putienu de 2,000,000 ómenii, nu este organizata; cu tóte acestea, ea contine unu numeru de ómeni instruiti astfelu in cátu formarea ei la casu de trebuintia, s'ar face fare mari greutáti.

In casulu unei conflagratiuni generale, fortiele militare care aru puté sa se puna in lucrare in Europ'a, suntu reprezentate prin cifrele urmatóre, nenumerandu-se radicarea in massa:

Trupe ofensive.	Trupe defensive.
Germani'a, 900,000	óm. 1,500,000
Angli'a . . . 130,000	„ 350,000
Austri'a . . . 800,000	„ 600,000
Franci'a . . . 800,000	„ 1,200,000
Itali'a . . . 400,000	„ 200,000
Russi'a . . . 1,000,000	„ 2,000,000
Totalu: 4,030,000	„ 5,850,000

„T. C.“

Incheierea cursului supletoriu invetiatorescu din Sabiu cu parastasu in memori'a Metropolitulu Andreiu.

Sabiu 14 Aug. 1875.

Colegiulu invetiatoriloru gr. res. adunati la cursulu supletoriu in Sabiu in numeru de 85, dupa ce in decursu de 13 zile, cu raru interesu si diligintia, in cea mai buna ordine si cu succesu multiamitoriu percurse nu numai obiectele prescise pentru aceste cursuri, ci in órele libere ascultara in asemenea numeru si prelegerile si demonstratiunile interesante din horticultura ale dlui prof. de agronomia D. Comsi'a, si dupa ce cu câte-va zile mai inainte, si din alte cause binecuvantate, in contielegere cu conducatoriulu se decise a incheiá cursulu in 14 ale curgatórei, in siedintia sea a 20-a din 13 Aug. la pro-

punerea invetiatoriloru din Seliste D. Chirc'a decise unanimu, cá incheierea cursulu sa se faca cu *parastasu solemnu* in memori'a infintiatorelui conferintieloru invetiatoresci, a marelui Metropolitu Andreiu, odinióra Baronu de Siagun'a.

Conformu decisului acestui'a, in 14 Aug. a. c. la 7 óre dimineti'a intregu colegiulu invetiatoriloru cu conducatoriulu se adunara in biseric'a parochiala din cetate, asistá la serviciulu dumnediescu.

Dupa implinirea acestei sánte datorintie fiiesci, invetiatorii se adunara in seminariulu Andreanu, unde dupa cetirea si verificarea protocolulu siedintiei din 13 Aug., P. protopresbiteru I. Hanni'a incheie cursulu prin o cuventare potrivita, in care dá expresiune multiamirii sele cu rezultatele conferintieloru acestor'a, lauda simtulu de pietate alu invetiatoriloru fatia de memori'a initiatorului conferintieloru invetiatoresci, Marele Andreiu, si díce intre altele: „ca nu numai prin semne din afara sa cinstimu pre acelu Archiereu, dara sa ne nevoimu a ne intocmi si tóte lucrările si faptele nóstre amesuratu nesuintieloru lui salutarie astfelu, cá si cându elu aru fi cu noi, aru vedea si judecá tóte faptele si lucrările nóstre“ s. a.; iá apoi cuventulu conducatoriulu cursulu, P. D. Cuntianu si facendu o reprivire generala asupr'a activitáti de 14 zile a conferintiei, deosebitu atrage atentiunea invetiatoriloru asupr'a *mesuriloru metricu* s. a. s. a.

Dupa acést'a se suie pre catedra invetiatoriulu din Seliste Ioanu Pop'a, carele in o cuventare bine cugetata si rostita arata mai pre largu scopulu salutaru alu acestoru cursuri deducendu-le originea dela conferintiele invetiatoresci aduse in viétia de Metropolitulu Andreiu. Multiamesce in numele colegiulu invetiatorescu inalteloru autoritáti bisericesci pentru ingrigirea loru de afacerile scolari, Preavenerabilulu Consistoriu archid. pentru concesiunea de a putea avea invetiatorii cuartire in Seminariu, asemenea multiamesce P-lui protopopu I. Hanni'a, P-lui D. Cuntianu pentru conducerea intielépta a cursulu, dlui prof. de agronomia D. Comsi'a pentru bunavointi'a, cu care a primitu rogarea invetiatoriloru de a-i introduce in cunoscintiele gradinaritului s. a. cu care se incheia cursulu in modu festivu.

Intre alte momente si impresiuni placute ce au lasatu invetiatorii nostri in urm'a loru, amintimu aci numai unulu, carele si asupr'a strainiloru a facutu cea mai buna impresiune. Erá o placere a vedea unu numeru asiá de frumosu de invetiatori mergendu prin piati'a cea mare a Sabiiului la scól'a de gimnastica de dupa aleiulu cetátiiei si acolo facendu esericii gimnastice sub conducerea domniloru invetiatori Ioanu Pop'a din Seliste si I. Craciunu din Resinari.

Articululu de lege XXXII.

despre pensiunarea invetiatoriloru si crescatoriloru dela institutelu publice pentru invetiamentulu poporale si pentru pastrarea copiiloru mici, precum si despre subventiunarea veduveloru si orfaniloru acelor'a.

(S'a sanctionnatu la 3 Maiu n. 1875. S'a publicatu in camer'a reprezentativa la 10 Maiu n. 1875, iéra in cea a magnatiloru la 11 Maiu n. 1875.)

§. 1. Se infintiedia unu institutu de tíera, pentru pensiunarea si subventiunarea invetiatoriloru si invetiátórieloru, crescatoriloru si crescatórieloru dela institutelu publice ale invetiamentulu poporale, dela institutelu publice crescatórie de copii orfani si miseri, (déca aceste institute, dupa cursulu de invetiamentu alu loru, se tienu de categori'a scóleloru popurali,) dela casele de caritate, precum si dela institutelu publice, ingrigitórie de baieti mici, (gradinele pentru baieti;) din

acést'a invetiatoriloru si invetiátórieloru, cu indreptatire in sensulu legei presenti, se asecura pensiune ordinaria, iéra veduveloru si orfaniloru acelor'a se asecura unu ajutoriu ordinariu.

I.

Indreptatirea la pensiune si subventiune.

§. 2. La pensiune suntu indreptatiti:

1. Toti acei invetiatori ordinari ori adjuncti séu suplenti, asemenea tóte acele invetiátórie, cari suntu in aplecare la ori-ce scóla populara ce e publica in intielesulu articul. de lege XXXVIII: 1868, si cari suntu invetiatori diplomati séu cu decretu, in intielesulu §-lui 133 alu legei pentru instructiunea publica populara din 1868; apoi si dintre cei fára diploma séu decretu — acei'a ce la publicarea art. de lege XXXVIII din 1868 au fostu dejá aplecati cá invetiatori ordinari, iéra de atunci si-au doveditu cualificatiunea invetiátórescu — séu in modu practic, inaintea inspectorelui scolasticu de statu, ori prin esamenu, depusu la vre-o preparandia publica si despre acést'a potu sa produca testimoni.

2. Acei ingrigitori ori crescatori diplomati, resp. crescatórie, cari se afla in aplecare la asilele publice, (gradinele pentru copii mici,) si cari au absolvitu la vre-unu institutu publicu cursulu satoriu prin ministrulu instructiunei publice, ori ca au castigatu diplom'a de cualificatiune in urm'a unui esamenu ce l'au sustienutu cu succesu indestulitoriu.

3. Crescetorii si directorii, resp. crescatóriele si directoriele, ce prin diplome au cualificatiunea si pentru instruire populara si suntu in aplicare la institute orfanali ori de caritate, ce suntu prevediute cu cursu si pentru instructiunea poporale si in virtutea §-lui 17, art. de lege XXXVIII din 1868, se privescu de institute publice.

Tuturoru invetiatoriloru, resp. invetiátórieloru, crescatoriloru si ingrigitoriloru li se computa la pensiunare de o potriva tempulu de serviciu ce l'au petrecutu la unu atare institutu publicu, fia acél'a confesiunale, fia comunale séu ori-ce altfelu, resp. pentru crescere ori pastrare.

§. 3. La ajutoriu séu subventiune suntu indreptatiti:

1. Veduvele invetiatoriloru, crescatoriloru si ingrigitoriloru ce au indreptatire la pensiune, si anume in casurile si modulu ce se insira mai josu.

2. Orfani celoru indreptatiti la pensiune, déca-su nascuti din casatoria legala inainte de pensiunare, — toti acésti'a in casurile si modulu precum se va aratá mai josu, pâna la alu 16-lea anu alu vietiei, resp. pâna la maritare inainte de acésta etate, séu pâna ce voru fi prevediuti in altu óre-care modu. Veduvele si orfanii indreptatiti la ajutoriu primescu subventiunea de o potriva ori aru fi muritu invetiatoriulu ori invetiátória respectiva fiindu in statulu de serviciu activu, ori fiindu in pensiune.

II.

Escontentarea finale si pensiunarea.

§. 4. Atátu escontentarea finale, cátu si pensiunarea se intempla ori la cererea espressa a celui ce doresce sa se retraga in statulu de odihna, (pensiunare voluntaria,) ori se dispune — chiaru si cându respectivulu nu o doresce — prin autoritáti superioari, déca interesulu instructiunei pretinde acést'a.

A) *Escontentarea finale si pensiunarea voluntaria.*

§. 5. Cei indreptati la pensiune, in casurile si modulu ce se precisédia in §. urmatoriu, au dreptulu a se retrage dela postulu de invetiatori dupa dorintia loru ori cu escontentare finale, ori cu pensiunea ordinaria, ce li compete pâna la incetarea loru din viétia.

§. 6. La retragerea voluntaria din

postulu de invetiatoriu castiga escontentarea finale:

1. Celu ce a fostu aplicatu cá suplinte séu invetiatoriu ordinariu, (respective ingrigitoriu,) servindu intr'o scóla publica ori in vre-unu institutu de pastrare pentru copii mici macaru cinci ani, dar' mai putienu decátu diece ani, si déca definitivmente a devenitu neaptu pentru oficiulu invetiatorescu din caus'a vre unei scaderi sufletesci, a vre-unui morbu séu unei nepotintie de a lucrá, dara fára vin'a si gresiél'a sea.

2. Celu ce — macaru in tempulu de serviciu si mai scurtu de cinci ani a devenitu neputinciosu pentru serviciulu invetiatorescu, fára vin'a si gresiél'a sea.

In casulu primu, cei ce se retragu primescu in decursulu aloru doi ani 50% din sum'a cea mai mare de pensiune, asecurata pentru ei; in casulu alu doile inse cei ce se retragu primescu odata pentru totu-déun'a 50% din sum'a cea mai mare pentru pensiunarea loru.

§. 7. Se potu retrage din postulu de invetiatori cu pensiune pâna la incetarea din viétia:

1. Cei ce au ajunsu alu 65-lea anu alu vietiei, déca totu odata au servitu celu putienu 40 de ani, computabili in aplicare de invetiatori ordinari ori de suplenti in vre-unu institutu publicu de invetiamentu popularu séu pentru pastrarea de copii mici.

2. Cei ce au servitu celu putienu 10 ani computabili cá invetiatori ordinari séu suplenti la o scóla publica, (institutu pentru copii mici, casa de orfani) déca au devenitu de totu ne-capaci pentru postulu de invetiatori din caus'a unui morbu spirituale ori corporale, a unui defectu séu unei slabiciuni, fára de vin'a si gresiél'a loru.

§. 8. Anii de serviciu se computa pentru invetiatori, dela aplecare loru, urmata dupa implinirea celu putienu a anului 21-lea alu vietiei, iéra pentru invetiátórie dela aplecare loru celu putienu dupa alu 20-lea alu vietiei.

Celoru ce au parasitu carier'a invetiátórescu, dara mai tardiu au reintratu in ea, cu ocasiunea pensiunári numai atunci li se va computá tempulu de serviciu implinitu inainte de parasirea carierei, déca voru documentá, ca au parasitu carier'a fiindu constrinsi de starea sanatátiiei ori de alte asemenea impregiurári extraordinarie si nedependenti dela voi'a loru, si déca n'au primitu escontentare finale, conformu §-lui 7. De aceea atari individi suntu indetorati inca cu ocasiunea repasirii loru in corpulu invetiatorescu sa insciintieze inspectorulu comitatense despre abdicarea loru de carier'a invetiátórescu si sa arete acéstui'a motivele repasirii.

Celoru ce trecu din postulu de invetiatori poporali la altu institutu publicu de invetiamentu, (p. e. la o scóla media ori de specialitate,) séu devinu inspectori scolari, mai tardiu inse iérasii ajungu a fi invetiatori populari: cu ocasiunea pensiunári li se computa nu numai anii de serviciu de mainainte, dara totu odata si tempulu cátu l'au petrecutu in serviciu la altu institutu séu cá inspectori.

Celoru-ce au trecutu pentru prim'a data in postulu de invetiatori populari, dupa unu serviciu implinitu la altu institutu publicu ori cá inspectori, asemenea li se computa si anii petrecuti in aceste posturi, si anume dela tempulu de cându au fostu abilitati pentru invetiatori'a prin diploma si au implinitu celu putinu alu 21-lea anu alu vietiei.

Tempulu de serviciu alu crescatoriloru dela institutelu de ingrigire, gradinele de copii casele de educatiune si orfanalii se computa dela aplecare loru, intemplata in urm'a abilitarii prin diploma, intru tóte chiar cá si tempulu de serviciu alu invetiatoriloru dela scólele popurali. Crescetorii dela institutelu pentru pastrarea

copiilor mici, casele de caritate, institutele educative de seraci și casele orfanale, — ce-su prevedute cu cursu regulat pentru instruirea populară — trebuie să fie înșiși abilitați prin diplome și pentru instruirea populară.

Individuilor cari au trecut în postulu de invetatori populari del'ă vr'unu institutu s'eu asilu pentru copii mici, de la vr'o casa de orfani și casa de caritate, li se computa în câtu e computabile și tempulu ce l'au implinitu în posturile de mai înainte, — precumu în tocmai se computa și în dividiloru ce au trecut dela vr'o sc'ola populara la unu atare institutu.

§. 9. Sum'a anuale de pensiune pentru cei ce-su îndreptățiți, în întielesulu §-lui 7, să traga pensiune până la capetulu vieții:

1. După servitiu de 40 de ani computabili, capeta 300 fl. ingrigitorii, invetatorii ordenari și suplenții s'eu adjunctii elementari; 400 fl. capeta invetatorii ordinari dela sc'olele populare superiori și dela cele cetățienesci, precum și directorii dela casele orfanale și cele de caritate.

2. Până la implinirea a diece ani de servitiu computabile fia-cărui invetatoriu și ingrigitoriu i competu 40% din sum'a de pensiune normata după unu servitiu de 40 de ani; acele procente dela anulu alu 11-lea cresc cu câte două după fiecare anu de servitiu.

La statorirea sumei de pensiune nu se pot'ă compută servitiu mai lungu de 40 de ani.

(Va urmá.)

Literariu

s'a pusu sub tipariu Steu'a Maghiloru

s'eu cantece la nascerea Domnului Iisus Christos.

Cu precauventarea:

Religiunea e darulu celu mai mare dumnediescu pentru omeni. În ea 'si afla anim'a, basa de moralu și fapte bune, și sufletulu mangaiare și fericire. Institutiunile religiunei au introdusu serbatori, și serbat'orea cea mai mare e Craciunulu, adeca: Nascerea Domnului Iisus Christos, carele a fundatu crestinismulu.

De serbatori suntu legate și multe datine. Asiá la craciunu e și datin'a cea frum'osa cându în sér'a de ajunu și în serile de craciunu, pruncii și mai alesu scolarii umbla din casa în casa și canta întru marirea nascerei lui Christos.

Cantările aceste suntu în versuri, dara nu populare, ci compuse de carturari bisericesci. Cantările aceste, încátu privesce materialulu lor, suntu de regula fără objectu precisu și idea acurata în întielesulu evangeliilor și cârtiloru n'ostre bisericesci, ba au latitu și idei raticate; încátu privesce form'a versurilor, suntu fără metru și cadintia după lipsa, și pentru ac'est'a, până acum'a nu au pretiu literariu, și melodiele cu greu se pot'ă cantá pre cele mai multe versuri.

Studiandu serbatorile crestine după istoria, și datine, amu ajunsu și la cantecele de craciunu, și amu aflatu ca e pagubitoriu cá spiritulu tinerimei scolare și a poporului, sa se pasca de nisce idei confuze despre materi'a cea mai însemnata a religiunei crestine. Pentru ac'est'a, materialele de lipsa pentru cantece de craciunu, mi le-amu culesu din evangeliu și mineiulu lui Decembre și le-amu compusu în versuri, folosindu-me câtu s'a pututu mai stensu de cuvintele evanghelice și limb'a populare.

Terenulu pentru poesia mi-a remasu d'ara angustu și greu, dara în objectu amu adusu adeverulu și lumin'a credintei, cá totu crestinulu sa le prieapa câtu mai usioru; și la capetu adaugu mai multe note istorice și religiose. Din cantecele de pâna aici nu amu pututu se primescu nici unulu, dara pentru cá sa sustienu melodiele vechi, ce și eu le

cunoseu, m'amu folositu de metrele de pâna aci, — ce ni-a fostu o alta greutate — și pentru cá cantáretii mai usioru sa cun'osca melodiele, amu începutu unele cantece totu cu acele cuvinte, s'eu amu prelucratu unele strofe.

Speru ca prin ac'est'a amu ajutatú d'atineloru și teneriloru scolari, și celu putienu, amu facutu unu începutu mai bunu pre acestu terenu literariu.

Pretiuulu unui esemplariu e 25 cr. socotindu se aci și espeditiunea. Mai putienu de 10 esemplarie nu espedezu, și la 10 a. daugu câte unu esemplariu gratisu.

Deci sperându ca opsiorul ac'est'a — lucratu cu studiu bisericescu în întielesulu evangelicu — va fi spre servitiulu bisericeii și bucuri'a prunciloru scolari, și crediendu ca din punctulu religiunei crestine e de lipsa cá sa se laticesca și între poporu, me adresezu câtra onoratele cleruri de ambele confesiuni, și rogu deosebi pre dd. protopopi, inspectori scolari și invetatori, cá sa me sprigin'esca cu prenumeratiuni, și pentru ac'est'a deocamdata, și pâna la 15 Sept. n. numai sa me insciintieze câte esemplarie pot'ă tramite, cá după insciintiári sa me orientezu, ca câte pot'ă tipari. Cu capetulu lui Septembrie se va pot'ă incepe espeditiunea.

Pentru dieces'a Aradului se ceru câte-va mii de esemplarie.

Oravit'a (în Carasiu) 24 Aug. 1875.
Dr. At. Marienescu.

Nr. 2462—1875.

Escriere de concursu.

Pentru trei stipendii din fundatiunea fericitulu Ioanu Gavrilu Vajd'a de Soosmezö (Glotu) fostulu casariu de banca la cass'a regia principale din Sabiiu și a socii lui Elisabet'a n. Fuleovicu, și adeca două de câte 60 fl. v. a. usuate de gimnasistii Emiliu Vajd'a și Dionisiu Hossu pentru nelegitimarea despre progresulu facutu în studie în anulu scolasticu espiratu pre terminulu prefriptu, dechiarate de vacante, iera alu treile de 50 fl. v. a. usuate de preparandulu absolutu Vasiliu Vajd'a devenitu vacantu, prin ac'est'a se escrie concursu pâna la 25 Septembrie a. c. st. n.

Competitorii la aceste stipendii în cererile loru concursuali voru avé de a documentá:

- ca frecuentéza vre-o sc'ola publica reale, gimnasiale, academica, s'eu universitate ori politechnica cá ascultatori ordinari.
- ca au purtare morale buna, ca au facutu progresu bunu în studie și ca suntu români de nationalitate.
- ca suntu consangeni cu piulu fundatoriu s'eu ca soci'a acestui'a.

La casu, cându din familiile fundatoriloru nu s'aru aflá competitori calificati, stipendiale se voru conferi la tineri români, cari voru pot'ă se documenteze:

- Ca frecuentéza vre-o sc'ola publica reale, gimnasiale, academica, universitate s'eu politechnica cá ascultatori ordinari.
- Ca au purtare morale buna, ca au facutu progresulu celu mai eminentu în studie preste totu, ca suntu români de nationalitate și ca într'adeveru suntu seraci și lipsiti de midilóce de intretinere. —

Cererile concursuali astfelu ajustate voru fi a se substerne pâna la terminulu prefriptu la subseminatulu Consistoriu metropolitanu, arétându de un'a data concurentii ca la ce institutu de invetiamentu voiescu a-si continuá studiile în anulu scolasticu venitoriu 1875/6.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta la 9/21 Augustu 1875.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Iuli'a și Fagarasiu.

(1—3)

Nr. 140/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetatoresci devenite vacante la sc'olele confesionali gr. or. din mai josu semnatele comune se deschide concursu pâna în 13 Septembrie 1875 st. v. — Cei ce dorescu a ocupá vr'un'a din aceste statiuni se bine voiesca a-si a-

sterne concursesele subseminatulu oficiu ppresbiteralu pâna la terminulu indicatu, și a tienea într'o Dumineca s'eu serbat'ore stran'a în biseric'a comunei, unde voiesce a competá.

1. Poian'a, statiunea a două cu salariu de 300 fl. v. a.

2. Oen'a super. două statiuni, un'a a invetatoriuului primariu cu 200 fl. v. a. iera a două a invetatoriuului adjunctu cu 105 fl. cu prospectu de a se radica la 150 fl. v. a.

3. Ludosiu, un'a statiune cu 200 fl. v. a.

4. Mercurea, un'a cu 150 fl. v. a. și 4 orgii lemne de focu din care sa se incaldiesca și sc'ola. —

5. Apoldulu inf. un'a cu 100 v. a.

Mercurea în 13 Augustu 1875.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or.

(1—3) alu Mercurei.

Concursu.

Devenindu parochi'a gr. or. Borgo-Mediloceni prin mórtea parochiului Andreiu Orbanu vacanta, se escrie prin ac'est'a concursu pâna în 17 Septembrie a. c. în care di va fi si alegerea. —

Emolumentele suntu:

Stol'a obicinuita dela 200 familii, casa parochiale și portiune canonica nu este. —

Cei ce dorescu a ocupá ac'esta parochia cu care e impreunatu și oficiulu de invetatoriu, asemenea cu unu salariu de 180 fl. v. a. și quartiru liberu, sa-si indrepte recursele loru instruite în sensulu Statutulu organicu câtra comitetulu parochialu din Borgo-Mediloceni post'a ultima Borgo-Prundu. Bor-o-Mediloceni, 13 Iulie 1875.

În numele comitetulu parochialu

Iacobu Thursi'a

(1—3) presied. comit.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de invetatoriu pentru clas'a I din Sesciori, protopopiatulu Sebesiului, se deschide concursu pâna în 15 Sept. st. v. a. c.

Emolumentele suntu: 200 fl. v. a. bani gat'a, 2 stangini de lemne și quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá ac'esta statiune au a-si tramite recursele loru instruite cu tóte documentele prescise în statutulu organicu și adresate câtra comitetulu parochialu.

Sesciori în 1 Augustu 1875.

(2—3) Comitetulu parochialu în contielegere cu dlu protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetatoriu devenitu vacantu la sc'ola populara gr. or. din Bacifalu, protopresbiteratu I-iu alu Brasiovului se escrie prin ac'est'a concursu cu terminu pâna la 5 Septembrie a. c. (17 Septembrie st. n.)

Salariulu anualu impreunatu cu acestu postu este de 300 fl. v. a. pre l'anga indatorire, cá pentru acestu salariu se tienea invetatoriuulu și sc'ola de repetitiune. —

Concurentii sa binevoiesca a-si asterne petitiunile loru instruite în sensulu Statutu lui organicu la prea onorat. domnu protopresbiteru Iosifu Baracu în Brasiovu pâna la terminulu prefriptu.

Bacifalu, 4 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din

Bacifalu.

Petru Carstocea

(2—3) parochu și presied.

Nr. 6236/1875.

Concursu.

Pentru conferirea sumei de 120 fl. v. a. escrisa de inclit'a Universitate nationale sasesca, cá stipendii la o sc'ola de agricultura, pentru scaunulu Sabiiului, — se deschide prin ac'est'a concursu pâna la 5 Septembrie a. c. st. n.

Concurentii, cari voru substerne petitiunile loru la magistratulu subseminat, voru avé sa dovedesca: —

- Cumca au absolvitu sc'ola populare ordinaria;
- Cumca au ajunsu alu 16 anu alu vieții;
- Cumca sciú portá în genere economi'a după cum e indatinata în tier'a n'ostra. Despre ce se aduce ac'est'a publica-

tiune generale cu acelu adausu, ca numai cei ce se tienu de scaunulu Sabiiului se voru pot'ă luá în consideratiune.

Sabiiu în 20 Augustu n. 1875.

Magistratulu urbanu și scaunulu.

(2—3)

Nr. pr. scol. 35/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetatorescu secundariu la sc'ola confesionale gr. or. din Danesiu se escrie concursu. —

- Cu unu salariu anuale de 70 ferdele bucate în natura; —
- Unu agru de unu caru de cucuruзу;
- A trei'a parte din venitululu — din ajunulu craciunulu; — și a
- Unui concurinte strainu quartiru liberu și lemne de ajunsu. —

Cei ce dorescu a competá la acestu postu se anuncia prin ac'est'a a-si asterne documentele de calificatiune, recerute prin lege, pâna în 5 Septembrie a. c. st. v. la subscrisulu.

Sighisior'a 5 Augustu 1875 st. v.

În contielegere cu comitetulu parochialu concerninte.

Zacharia Boiu,

protopopu.

(2—3)

Concursu.

La sc'ola confesionala gr. or. din Tarlungeni protopresbiteratu I alu Brasiovului au devenitu vacantu postulu de invetatoriu primariu, și spre întregirea acestui'a se escrie concursu cu terminu pâna la 15 Septembrie a. c.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anuale de 200 fl. v. a. și quartiru liberu în edificiuulu sc'olei

Concurentii au a-si asterne petitiunile lor instruite în sensulu „statutulu organicu“ pâna la terminulu prefriptu prea onoratulu domnu protopresbiteru Iosifu Baracu în Brasiovu.

Tarlungeni 3 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din

Tarlungeni.

Georgiu Manole,

parochu și presiedinte.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci la sc'ola confesionale gr. or. din Turnisioru (l'anga Sabiiu) impreunata cu urmatórele emolumente:

- 162 fl. 50 cr. v. a. în bani;
- quartiru naturale în edificiuulu sc'olei;
- 3 orgi de lemne, din cari are de a se incaldí și sal'a de invetiamentu.

Concursesele instruite după prescrierea stat. org. sa se adreseze pâna în 25 Augustu a. c. la oficiulu protopresbiterale gr. or. alu tractulu Sabiiului I.

Turnisioru în 1/13 Augustu 1875.

Comitetulu parochiale în

contielegere cu par. pro-

topresbiteru.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei a III-a gr. or. din Zernesci protopopiatulu Branului se deschide prin ac'est'a concursu pâna la ultim'a Augustu a. c. st. v.

Dela concurentii se cere în sensulu conclusulu sinodulu parochialu de aici din an. 1871 cá sa fia maturisanti și teologi absoluti.

Venitele acestei parochii suntu: a) dela boteze 26 fl. v. a. b) dela cununii 20 fl. c) umblarea cu st. cruce 116 fl. d) dela ingropaciuni 66 fl. e) dela circ'a 7 jug. aratura și 7 jug. fenatiu a 106 fl. f) dela fondulu sc'olei 66 fl. Sum'a totale 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá ac'esta parochia au a-si adresá petitiunile instruite în sensulu statutulu organicu pâna la terminulu susu aretatu la comitetulu parochialu în Zernesci.

Zernesci în 26 Iuliu 1875.

Comitetulu parochialu în contielegere cu adm. p'escu alu tractulu Branu.

(3—3)

Ioanu Comsi'a.